

Literature:

1. Brychko A. Efficiency of personnel management as one of the stages of running your own business (on the example of healthcare institutions). *Economy and Society*, 2022, (36). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-2>
2. Centre for Health Statistics. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/medkadru.html> (date of application: 15.01.2025).
3. Sabetska T. Analysis of staffing in the healthcare sector of Ukraine. *Economy and society*, 2022, (40). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-26>
4. Trunina I.M., Serbin R.A., Andrienko M.S. Features of personnel management in the medical industry. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series «Economic Sciences»*, 2021, (43), pp. 51-56.
5. Website of the Ministry of Health. URL: <https://moz.gov.ua/uk> (date of application: 22.01.2025)

ЕКОНОМІЧНА УРБАНІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ: РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБАЛИВОСТІ

Березорудський А.М., здобувач вищої освіти*,
Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7056-9647>

Економічна урбанізація відіграє ключову роль у розвитку суспільства, оскільки вона сприяє концентрації виробництва, бізнесу, технологій і фінансових ресурсів у містах. Завдяки цьому формується новий тип економічних відносин, що характеризується високою продуктивністю праці, зростанням зайнятості у сфері послуг та промисловості, а також активним розвитком підприємництва.

Збільшення міського населення стимулює попит на житло, транспорт, освіту, медицину. Урбанізація також створює сприятливі умови для інновацій і науково-технічного прогресу, адже міста стають осередками нових ідей, стартапів та високотехнологічних підприємств. Отже, економічна урбанізація є невід'ємною частиною сучасного розвитку суспільства, формуючи його нові соціально-економічні реалії та перспективи.

Економічна урбанізація визначається зростаючою різноманітністю структури зайнятості населення у містах і зменшенням зайнятості у сільському господарстві в селах.

* Науковий керівник – Ольвінська О.О., к.е.н., доцент

Рівень економічної урбанізації характеризується структурою зайнятості у сільському господарстві, промисловості та сфері обслуговування. Протягом віків економіка еволюційно переходила від сільськогосподарської до промислової (індустріальної), а далі до постіндустріальної, тобто переважно обслуговуючої.

Середній рівень економічної урбанізації спостерігається у колишніх так званих «соціалістичних країнах», де у сільському господарстві працює понад 15 % зайнятих, наприклад, у Польщі 19 %. У Великобританії і США показник економічної урбанізації – понад 95 % всіх зайнятих поза сільським господарством і більшість з них працює у сфері обслуговування [0].

За даними Державної служби статистики України було підраховано чисельність зайнятого населення у сільському господарстві, промисловості та сфері послуг по регіонах України за 2021 рік. Дані міста Київ включені в показник Київської області. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

До сільського господарства також входять лісове та рибне господарство. До промисловості віднесено будівництво. До сфери послуг увійшли всі інші види економічної діяльності, зокрема: торгівля, транспорт, харчування, телекомунікації, фінансова та банківська діяльність, страхування, медицина, освіта та інші.

Так, за даними офіційної статистики у 2021 році в Україні було 15,6 млн. осіб у віці 15-70 років зайнятих економічною діяльністю. У сільському господарстві працювало 2,7 млн. осіб, у промисловості – 3,0 млн. осіб, а у сфері послуг – 9,9 млн. осіб.

На рисунку 1 зображено розподіл зайнятості населення України за трьома основними секторами економіки. Найбільша частка працюючих зайнята саме у сфері послуг, що в середньому по країні становить 63,6 %. Загалом у сільському господарстві в Україні зайнято 17,2 % населення, що вказує на значну роль аграрного сектора у загальній структурі економіки. На промисловість припадало 19,2 % працівників.

Найвищий рівень зайнятості у сфері послуг спостерігається в Київській (82,6 %), Одеській (71,4 %) та Житомирській (66,5 %) областях. Найнижчий у Вінницькій – 53,6 %. Таким чином у всіх без виключення областях більшість населення працює у сфері послуг.

Серед областей, виробничий сектор має найбільшу частку зайнятих у Донецькій (29,4%), Дніпропетровській (28,2%), та

Запорізькій (25,9 %) областях. Це регіони з потужним промисловим потенціалом, зокрема металургією, машинобудуванням та хімічною промисловістю. Водночас, попри традиційно високу роль виробництва, навіть у цих регіонах частка працюючих у сфері послуг складає більше 50 %.

Створено за допомогою Datawrapper

Рис. 1. Розподіл населення за секторами економіки у 2021 році, %
Джерело: побудовано автором за даними [2]

У сукупності областей найменша частка населення зайнятого у сільському господарстві спостерігалася у Київській (2,2 %), Дніпропетровській (7,6 %) та Донецькій (8,7 %) областях. Сільське господарство залишається важливою сферою зайнятості у таких

регіонах, як Тернопільська (32,0 %), Вінницька (32,0 %) та Херсонська (29,7 %) області. Висока частка населення зайнятого в аграрному виробництві пояснюється природними умовами та сільськогосподарською спеціалізацією цих регіонів.

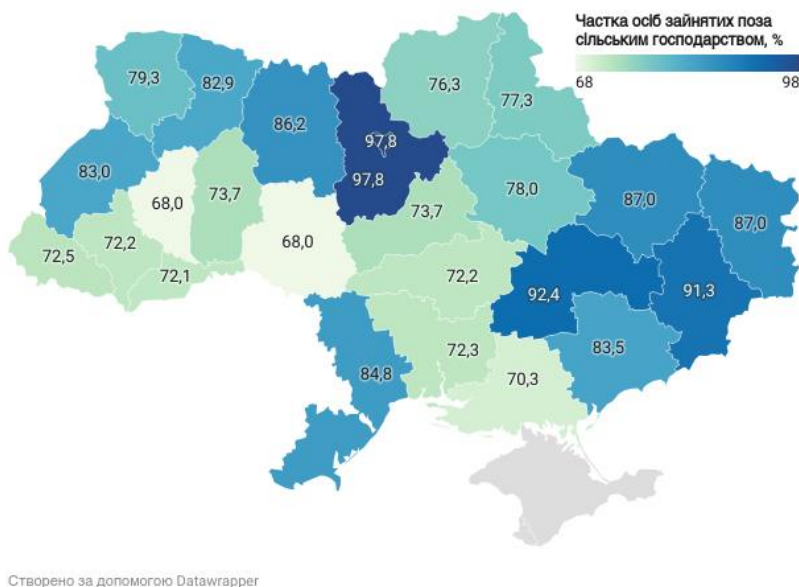

Рис. 2. Частка осіб зайнятих поза сільським господарством, %

Джерело: побудовано автором за даними [2]

Рисунок 2 ілюструє частку осіб, зайнятих поза сільським господарством в областях України, що дає змогу оцінити рівень економічної урбанізації регіонів.

Найвищі показники зайнятості поза сільським господарством зафіксовані у Київській (97,8 %), Дніпропетровській (92,4 %) областях, а також у промислових регіонах сходу України.

У регіонах з традиційно аграрною економікою, таких як Тернопільська (68,0 %) та Вінницька області (68,0 %), частка зайнятих поза сільським господарством є найнижчою. Подібні тенденції характерні і для інших західних та центральних областей, де агропромисловий комплекс відіграє ключову роль в економіці. Це свідчить про значну роль аграрного сектора, який забезпечує роботою значну частку населення.

Загалом картограма демонструє, що економічна урбанізація розвинена найсильніше у великих промислових та адміністративних центрах, тоді як інші області зберігають високий рівень зайнятості у сільському господарстві. Ці особливості важливі для формування політики регіонального розвитку, зокрема щодо диверсифікації економіки та підтримки розвитку несільськогосподарських секторів у менш урбанізованих регіонах.

Література:

1. Посацький Б.С. Основи урбаністики. Територіальне і просторове планування: навчальний посібник. Ль.: Вид-во Львів. політехніки, 2011.
2. Державна служба статистики України. *Офіційний сайт*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 09.02.2025).

ПРОФЕСІЙНЕ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ РОЗВИТКУ В АГЕНЦІЯХ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бієвцев М.Ю., аспірант*,

Черкаський національний університет
імені Б. Хмельницького, м. Черкаси, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-8507-7731>

Агенції регіонального розвитку (АРР) є важливими інституціями, що відіграють ключову роль у стимулюванні соціально-економічного зростання регіонів. Їх основним завданням є розробка та реалізація стратегічних програм та бізнес-проектів, спрямованих на залучення інвестицій, підтримку малого і середнього підприємництва та створення умов для сталого розвитку. Проте ефективність діяльності АРР значною мірою залежить від професійного управління проектами та програмами розвитку.

Агенції регіонального розвитку є важливими інституціями, що забезпечують реалізацію стратегій сталого розвитку регіонів, сприяють залученню інвестицій та координації проектів місцевого значення. Проте їх діяльність стикається з низкою викликів, серед яких особливу увагу слід приділити недостатньому фінансуванню, кадровому дефіциту та обмеженій інституційній спроможності. Як зазначають Сторонянська І.З. та Беневська Л.Я., АРР часто функціонують у

* Науковий керівник – Назаренко С.А., д.е.н., професор